

módszertani elvét, a kézművesség primátusát. Ez utóbbi tevékenységek jó része a szokásjáték szolgálatába volt állítható – ahogyan példának okáért ez természetes a tojásfestés vagy a bölcsofaragás esetében, de bonyolultabb helyzetekre is könnyen volt található megoldás. Minderről hűséggel tudósított a tábor „napilapja”, a Kalendárium.

Ahogy teltek a napok, azaz elképzelésünk szerint a hetek, hónapok, úgy követték egymást a jeles napok, a munkás hétköznapiak a gyerekek játékában. Az elképzelés igazolódtott. A népszokások átélte, alkotó újrajátvása tábori körülmények között alkalmas módszernek bizonyult arra, hogy egybefogja, összegezze a gyerekek különböző irányú érdeklődését és tudását a néphagyományokról, s hogy ez az érdeklődés majd magasabb szintre emelve határozza meg a művelődő gyerekközösségek otthoni tevékenységét.

De nemcsak az intenzív ismeretszerzés volt a célunk a szokások játékos felelevenítésével. Legalább annyira az is, hogy próbára tegyük: a *néphagyományok mennyire képesek arra, hogy napjaink gyermekközösségeinek életét is átszöjék*, példának okáért érdekesebbé tegyék az iskolai ünnepeket (melyeknek szürkeségéről alkalmunk van gyakorta meggyőződni). Az élmények sokasága megannyi variációban mutatta meg az elképzelés igazságát. Kíváncsian figyelték egymást az altáborok – helyesebben szólva a „falvak” – lakói. Például a sárközi keresztelő résztvevői az izményi székely keresztelőt, a kelet-magyarországiak szüreti bálzóji a palóc búcsú hangulatát. Augusztus huszadikán valóságos országos kirakodóvásár kerekedett a tábor népművészeti játszótérén. (Felállítása a miskolci fafaragó műhely nevével teszi emlékezetessé). Sorolhatnánk még a példákat, a katonabúcsúztatót, a regösök, lucázók, betlehemesek házról házra jártát, de több más, ennél meghittebb, néphagyomány meghatározta közösségi élményt is.

Magyarország helységnevtára erre a tíz napra kibővült.

Hol keressük a térképen Sárközfalvát? Hol Szőlőskét? Hol Mesterszert? Hol Palócföldet? S hol az újjászületett Gyűrűfűt? Ha másutt nem, hát szerte az egész országban. Ahol Csillebércet megjárt gyerekek, fiatalok, inasok és mesterek, pedagógusok, úttörővezetők, művészek, népművelők, dalosok, táncosok, muzsikások, bojtárok, vőfélyek, fazekasok, szövők, fafaragók és még ki tudja, hányféle mesterséget űzők, népszokást gyakorlók élnek. S feltehetőleg készülnek közösségeik újabb kalandjaira – saját házuk táján, szomszédságukban – s 1984-re újból Csillebércen.

Nem titkolt és nem is csalóka reményünk ugyanis, hogy a páros években sorra kerülő központi táborozások köré a páratlan évekre megerősödik a megyei, helyi táborok mozgalma – tartalmában és szervezeti erejében is. Ahol meg táborra kevés az erő, ott is több alkalom nyílik találkozóra, tapasztalatcserére a jó szomszédok között.

Hízen az igazi Magyarország valódi kilométerei is gyorsabban bejárhatók a csillebérci barátság „járművein”.

A népművészeti úttörőtábor vezetősege nevében

Papp György-Trencsényi László

Szaktanástanulók Országos Honismereti Tábora

1982. július 13–24. között Szegeden immár ötödik alkalommal gyülekeztek táborba azok a szaktanástanulók, akik az ország szaktanásképző intézeteiben honismereti munkával foglalkoznak. Az idei tábor is – akár az előzőek: az Ajkán, Szombathelyen, Győrött és Salgótarjánban megrendezett – igyekezett megismertetni a tanulókkal a szakmátörténeti, helytörténeti, munkásmozgalmi és néprajzi kutató- és feldolgozó munka alapelveit.

Táborozó tanulóink (mintegy 380–400 fő) az öt esztendő alatt szinte az ország összes szaktanásképző iskolájából érkeztek. Kezdetben a résztvevőknek kb. csak ötven százaléká végezett iskolájában honismereti tevékenységet. Ez megnehezítette az első táborok vezetőinek dolgát. Később igyekeztünk a résztvevőket tudatosabban, gondosabban kiválasztani. Erre kétféle módon nyílt lehetőség: egyrészt az iskolák vezetői, szakkörvezető tanárai készséggel segítettek abban, hogy a táborba elsősorban olyan tanulók jussanak el, akik e területen már otthon is tevékenykedtek, legalábbis akikben megvan az érdeklődés, a belső igény e tanórán kívüli szép és hasznos munkálkodásra. A két utolsó évben pedig a résztvevők nagy része meghívással, pályázatokon, versenyeken való eddigi szereplése jutalmaként került a szaktáborba.

